

Opplever reduserte helseplager etter amalgamutskiftning

Therese Thornton Sjørven disputerte den 14. oktober 2016 for PhD-graden ved Universitetet i Bergen med avhandlingen: «Patients' experiences of changes in health after removal of dental amalgam – quantitative and qualitative approaches».

Til tross for at det av miljøhensyn har vært et totalforbud mot bruk av amalgam som tannfyllingsmateriale i Norge siden 2011, er det fortsatt mange personer som har amalgamfyllinger. Noen av disse personene opplever uforklarte helseplager, som for eksempel tretthet, hodepine og ledd- og muskelsmerter, som de lurer på om kan være forårsaket av amalgamfyllingene de har. Med unntak av kontaktallergiske reaksjoner har det imidlertid ikke vært mulig å påvise en direkte årsakssammenheng mellom rapporterte helseplager og amalgamfyllinger.

Doktorgradsprosjektet har vært en del av et større prosjekt hvor 20 pasienter med helseplager attribuert til amalgam fikk erstattet alle amalgamfyllingene sine med andre tannfyllingsmaterialer. Ved hjelp av spørreskjema og intervjuer ble det undersøkt hvordan pasientene opplevde endring i helseplager etter amalgamutskiftningen.

Resultatene fra de kvantitative undersøkelsene med spørreskjema viste

FOTO: J. BARTH, UiB

Personalia

Therese Thornton Sjørven fullførte sin psykologutdanning i 2007 ved Universitetet i Bergen (UiB). I perioden 2007 til 2013 var hun stipendiat ved Institutt for klinisk odontologi, UiB. Sjørven vil i desember 2016 tiltre en psykologstilling knyttet til Senter for odontofobi ved Tannhelsetenesta kompetansesenter Vest/Hordaland.

Doktorgradsprosjektet har vært en del av et større prosjekt i regi av Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer ved Uni Research Helse. Veiledere har vært Lars Björkman, Gunvor Bentung Lygre, Knut Dalen og Per-Einar Binder.

at pasientene i utskiftningsgruppen rapporterte reduksjon av intraorale og generelle helseplager tre år etter utskiftning. Pasientene i en sammenlignbar gruppe som ikke fikk tilbud om amalgamutskiftning, rapporterte ikke en slik reduksjon. Variasjonen av helseplager og endringen av disse var imidlertid stor innad i utskiftningsgruppen, og selv etter utskiftning hadde pasientene i denne gruppen statistisk signifikant høyere skår for 6 av 23 helseplager enn personene i en referansegruppe fra den generelle befolkningen. Fem år etter utskiftning ble det gjennomført kvalitative forskningsintervjuer med 12

av de 20 pasientene i utskiftningsgruppen. I intervjuene beskrev flertallet at de hadde det bedre enn før utskiftningen, men de understreket også at det var usikkert om det var på grunn av amalgamutskiftningen.

Årsakene til den rapporterte reduksjonen av helseplager er antakelig kompleks, noe som pasientene selv også uttrykker i intervjuene. Det kom likevel tydelig frem at pasientene opplevde at det hadde vært viktig for dem å få skiftet ut amalgamfyllingene til tross for usikkerheten.